

A SZÍNHÁZI HERMENEUTIKA ALAPJAI:
A GESZTUS MINT HERMENEUTIKAI TETT

Összegzés

A színházi előadás, ezen belül a színészi testszöveg mindig befejezetlen folyamatként kerül a megértés horizontjába, mert a létrehozott jelentés szemantikai dimenziója a befogadó-nézői tudat által teljeseedik ki, a nézői megértés pedig a színházi emlékezet játékában artikulálódik, ezért a dolgozat elemzési magatartásának bemutatására történeti, illetve hermeneutikai keretet választottam.

A dolgozat témájaként a színházi hermeneutika alapját, az előadás-szövegben létrehozott színészi testszöveget, a gesztust jelöltem meg. Amennyiben a színészi gesztus jelentésképződmény, akkor ezen gesztus érték- és értelemteremtő „hogyanjáról” és a befogadó-nézői munka értelemkereső „mikéntjéről” próbáltam meg egy differenciáltabb képet kialakítani. Hermeneutikai tetteként tehát azt a konkrét folyamatot nevezem, amelynek révén a színész mediátori teste - az adott diskurzus jeleinek olvasható rendszerébe való transzfiguráció által - eszközzé válva, képes a szemantikai horizontban létező testképek összes variációját szemünk láttára szétrobbantani, miközben a színész és néző közös fizikai valóságban való bennelétét testesíti meg. A vizsgálat célja a gesztus megértését mozgató szerveződési elvek keresése, és egy olyan szemantikai háló kialakítása, amelyben a gesztus ko-egzisztens aspektusainak lényegi vonásai kirajzolódnak.

Hipotézisem nem más mint, hogy a hermeneutikailag értelmezhető gesztus lefolyásmódusának lényege: lassítás-állókép-lassítás. E folyamat mentén alakulnak ki a gesztust összetevő szegmensek: mimézis, jel, kép, élmény, szimbólum, idő. A gesztusnak ezekkel a fogalmakkal való kapcsolata bizonyítja, hogy ez a többszörös kapcsolat hermeneutikai kapcsolat, mert értelmezni valót hordoz és értelmezésre kényszerít.

Nyilvánvaló, hogy a színészi gesztus hermeneutikai tettéről felállított teória érvényességének igazolását konkrét gesztus-példák elemzésén keresztül bizonyíthatjuk be, ezért a dolgozat harmadik része konkrét előadásokból kiemelt

színészi gesztusok olvasatát tartalmazza, amely a első két részben alkalmazott hermeneutikai vizsgálat applikációja.